

P7_TA(2014)0101

EU:n ja Venäjän huippukokous

Euroopan parlamentin päätöslauselma 6. helmikuuta 2014 EU:n ja Venäjän huippukokouksesta (2014/2533(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä,
  - ottaa huomioon kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation kesken tehdyn voimassa olevan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja käynnissä olevat neuvottelut EU:n ja Venäjän välisestä uudesta sopimuksesta,
  - ottaa huomioon Donin Rostovissa vuonna 2010 käynnistetyn ”nykyaikaistamista koskevan kumppanuuden” ja Venäjän johdon nimenomaisen sitoutumisen oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen Venäjän uudistamisessa,
  - ottaa huomioon Pietarissa 31. toukokuuta 2003 järjestetyn EU:n ja Venäjän 11. huippukokouksen jälkeen annetussa yhteisessä julistuksessa määritellyn EU:n ja Venäjän tavoitteen perustaa yhteinen talousalue, yhteinen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, yhteistyöhön ulkoisen turvallisuuden alalla perustuva yhteinen alue sekä tutkimus- ja koulutusalan yhteinen alue, joka käsittää myös kulttuurin (neljä yhteistä aluetta),
  - ottaa huomioon EU:n ja Venäjän ihmisoikeusneuvottelut 28. marraskuuta 2013,
  - ottaa huomioon itäistä kumppanuutta koskevan huippukokouksen 28.–29. marraskuuta 2013,
  - ottaa huomioon 28. tammikuuta 2014 pidetyn EU:n ja Venäjän huippukokouksen,
  - ottaa huomioon Euroopan komission puheenjohtajan José Manuel Durão Barroson lausuman ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Herman Van Rompuyn kommentit 28. tammikuuta 2014 pidetyn EU:n ja Venäjän huippukokouksen jälkeen,
  - ottaa huomioon 28. tammikuuta 2014 annetun EU:n ja Venäjän yhteisen julkilausuman terrorismin torjunnasta,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on yhä sitoutunut syventämään ja kehittämään edelleen EU:n ja Venäjän välisiä suhteita, mikä ilmenee unionin sitoumuksena neuvotella vakavasti uudesta puitesopimuksesta EU:n ja Venäjän välisten suhteiden kehittämiseksi; ottaa huomioon, että Euroopan unioni ja Venäjä ovat jo luoneet syvät ja kattavat suhteet erityisesti energian, talouden ja liiketoiminnan aloilla;

- B. ottaa huomioon, että 28. tammikuuta 2014 pidetty EU:n ja Venäjän huippukokous lyhennettiin kolmen tunnin tynkäkokoukseksi, jossa keskityttiin vain muutamaankysymykseen, mikä heijastaa EU:n ja Venäjän suhteiden haasteita, jotka johtuvat enimmäkseen Venäjän harjoittamasta painostuksesta itäisen kumppanuuden maita kohtaan;
- C. ottaa huomioon, että tiiviimpi yhteistyö ja hyvät naapurisuhteet EU:n ja Venäjän välillä ovat olennaisen tärkeitä Euroopan vakauden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin ja erityisesti yhteisten naapurimaiden kannalta; katsoo, että EU:n ja Venäjän federaation välisen strategisen kumppanuuden kehittäminen voi perustua vain jaettuihin yhteisiin arvoihin; pitää erittäin tärkeänä, että yhteistyötä kansainvälisellä tasolla tehostetaan näiden kahden kumppanin välillä kaikissa instituutioissa, organisaatioissa ja kaikilla foorumeilla, jotta voitaisiin parantaa globaalia hallintaa ja käsitellä yhteisiä haasteita;
- D. ottaa huomioon, että Venäjän federaation kehitys antaa syytä tuntee huolta ihmisoikeuksien kunnioittamisesta ja suojelusta sekä yhteisesti sovittujen demokratian periaatteiden ja oikeusvaltion kunnioittamisesta; toteaa, että Venäjän federaatio on Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) täysjäsen ja näin ollen sitoutunut noudattamaan demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteita;
- E. toteaa, että itäistä kumppanuutta käsitelleessä Vilnan huippukokouksessa osallistujat vahvistivat sitoutuneensa kansainvälisen oikeuden periaatteisiin ja sellaisiin perusarvoihin kuin demokratia, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen;
- F. toteaa, että hyvät naapuruussuhteet sekä rauha ja vakaus yhteisissä naapurimaissa ovat niin Venäjän kuin EU:nkin etujen mukaisia; toteaa, että näiden maiden kriiseistä olisi käytävä avointa, suoraa ja tulospainotteista vuoropuhelua erityisesti pitkittyneiden konfliktien osalta, jotta voidaan parantaa turvallisuutta ja vakautta, tukea näiden maiden alueellista loukkaamattomuutta ja kehittää yhteisiä kriisinhallintamekanismeja;
- G. toteaa, että itäisen kumppanuuden mailla on täysi itsemääräämisoikeus ja vapaus luoda tasaveroisina kumppaneina suhteita itse valitsemiinsa kumppaneihin Helsingin sopimusten mukaisesti;
- H. ottaa huomioon, että rajojen asettaminen Abhasian ja Tskhinvalin/Etelä-Ossetian alueille on kiihtynyt ja muuttunut vihamieliseksi Venäjän joukkojen tuella ja Georgian aluetta pienentäen;
- I. ottaa huomioon, että 1. joulukuuta 2013 lähtien lentoyhtiöt ovat välittäneet matkustajatiedot (Advance Passenger Information, API) Venäjän viranomaisille ja että 1. heinäkuuta 2014 lähtien Venäjän viranomaiset vaativat täydet matkustaja- ja miehistötiedot ylilennoista; ottaa huomioon, että Venäjän viranomaiset pyrkivät perustamaan täysimittaisen matkustajarekisteritietojen (Passenger Name Record, PNR) keruujärjestelmän;
1. panee merkille 28. tammikuuta 2014 pidetyn EU:n ja Venäjän huippukokouksen mahdollisuutena vaikuttaa EU:n ja Venäjän strategisen kumppanuuden sisältöön ja suuntaan sekä kiistanalaisten kohtien selkeyttämiseen; panee merkille, että EU:n ja Venäjän huippukokouksen supistettu muoto kuvastaa EU:n ja Venäjän suhteiden nykytilaa, joka antaa mahdollisuuden keskustella käytännöllisesti ajankohtaisista

kysymyksistä mutta myös symboloi EU:n ja Venäjän yhteistyön nykyisiä haasteita; odottaa, että keskustelut johtavat keskinäisen luottamuksen paranemiseen ja luovat olosuhteet kumppanuuden sysäämiseksi eteenpäin uudella poliittisella tarmolla;

2. vahvistaa kantansa, jonka mukaan Venäjä on edelleen yksi Euroopan unionin tärkeimmistä strategisen yhteistyön rakentamisen kumppaneista, jonka kanssa unionilla on yhteisten taloudellisten ja kaupallisten etujen lisäksi myös pyrkimys toteuttaa yhteisesti sovitut demokraattiset arvot; korostaa, että kahdenvälisen suhteiden edistyminen edellyttää avointa keskustelua keskinäisten kiistojen selvittämiseksi;
3. painottaa, että tarvitaan kestävä ja rakentava vuoropuhelua, jonka avulla voidaan keskustella yhteisen naapurustomme tapahtumista ja alueen erilaisista taloudellisen integraation aloitteista ja ennen kaikkea niiden kauppapoliittisista seurauksista nykyisin sovellettavien WTO:n sitoumusten mukaisesti; kannustaa Euroopan unionia ja Venäjää etsimään keinoja alueellisten integraatiopyrkimystensä sovittamiseksi paremmin yhteen jatkaen samalla toimiaan yhteisen kauppaja- ja talousalueen luomiseksi tulevaisuudessa;
4. toistaa näkemyksensä, että EU:n ja Venäjän yhteisiä naapurivaltioita koskevan vuoropuhelun on perustuttava siihen perusperiaatteeseen, että naapurivaltioilla on itsemääräämisoikeus ja riippumattomuus valita poliittiset ja kaupalliset liittoutumansa; on vakuuttunut siitä, että EU:n arvoihin ja normeihin perustuvien poliittisten ja taloudellisten uudistusten eteneminen itäisen kumppanuuden maissa, Ukraina mukaan luettuna, on viime kädessä Venäjän oman edun mukaista, koska se laajentaisi vakauden, vaurauden ja yhteistyön aluetta sen rajoilla; muistuttaa EU:n Venäjälle osoittamasta pysyvästä kutsusta osallistua tähän prosessiin toimimalla rakentavasti itäisen kumppanuuden maiden kanssa; vastustaa Venäjän aikomusta pitää itäisen kumppanuuden aluetta edelleen omaan vaikutuspiiriinsä kuuluvana alueena; katsoo, että ainoastaan Ukrainan kansalaisilla olisi oltava oikeus päättää maansa tulevaisuudesta;
5. pitää valitettavana, että Venäjän johto pitää EU:n itäistä kumppanuutta uhkana omille poliittisille ja taloudellisille eduilleen; korostaa, että asia on päinvastoin ja että Venäjä hyötyisi kaupan ja taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisestä ja että vakaa ja ennalta-arvattava naapurusto lisäisi Venäjän turvallisuutta; korostaa synergioiden kehittämisen tärkeyttä, jotta yhteiset naapurimaat voivat hyötyä kahdenvälisistä suhteistaan niin EU:n kuin Venäjän federaation kanssa ja hyödyntää niitä mahdollisimman tehokkaasti;
6. muistuttaa, että toisin kuin Venäjän ajama tulliliitto EU:n itäisten kumppanimaiden kanssa tekemät sopimukset pitkälle menevästä ja laaja-alaisesta vapaakaupasta (DCFTA) eivät kiellä näiden maiden vapaata kauppaa kolmansien maiden kanssa; katsoo siksi, että assosiaatiosopimuksen, myös DCFTA:n, allekirjoittamisen jälkeen itäisen kumppanuuden maat voivat yhä käydä vapaakauppaa Venäjän kanssa niiden vapaakauppasopimusten mukaisesti, joita ne parhaillaan tekevät osana Itsenäisten valtioiden yhteisöä (IVY);
7. odottaa, että uutta sopimusta koskevat neuvottelut käynnistetään kesäkuussa 2014 Sotšissa pidettävässä seuraavassa huippukokouksessa, jos ehdot on valmisteltu asianmukaisella tavalla; pitää valitettavana, että nykyisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen korvaavan uuden sopimuksen neuvotteluissa ei ole edistytty pääasiassa siksi, että venäläinen osapuoli ei ole halunnut käynnistää merkittäviä kauppapoliittisia neuvotteluja; tähdentää, että on tärkeää pysyä sitoutuneena nykyaikaistamista koskevaan kumppanuuteen;

8. kehottaa koordinoimaan tehokkaasti EU:n Venäjän politiikan vastuualueet komission seuraavalla toimikaudella siten, että korkealla edustajalla / varapuheenjohtajalla on selkeä ja keskeinen asema ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet puhumaan yhdellä äänellä Venäjän kanssa;
9. kehottaa Venäjää täyttämään kaikki sille WTO:hon liittymisen seurauksena kuuluvat monenväliset velvoitteet ja panemaan WTO-sitoumuksensa täysimääräisesti täytäntöön; kehottaa Venäjää olemaan määräämättä mielivaltaisesti tuontikieltoja EU:n jäsenvaltioiden tuotteille, sillä tällaiset toimet ovat haitallisia yksittäisten jäsenvaltioiden ja Venäjän välisille kahdenvälisille suhteille sekä EU:n ja Venäjän suhteille;
10. tuomitsee jyrkästi äskettäiset julmat terrori-iskut Volgogradissa; pitää myönteisenä terrorismin torjunnasta 28. tammikuuta 2014 annettua EU:n ja Venäjän yhteistä julkilausumaa, jossa EU ja Venäjä sopivat harkitsevansa mahdollisuuksia lujittaa yhteistyötä terroristien ja järjestäytyneen rikollisuuden suorittamien rikosten torjunnassa, laajentaa yhteistyötä parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi terrorismin torjunnasta ja siihen keskittyvien asiantuntijoiden koulutuksesta sekä tehostaa yhteistyötä YK:n ja muiden kansainvälisten foorumien puitteissa;
11. panee merkille EU:n ja Venäjän yhteisiä alueita koskevat edistymiskertomukset, joissa kuvataan EU:n ja Venäjän yhteisten alueiden täytäntöönpanon edistymistä, tai sen puuttumista, sekä niitä koskevia vuonna 2005 hyväksytyjä etenemissuunnitelmia; kannattaa erityisesti yhteistyötä tutkimuksen ja kehittämisen alalla ja korostaa, että neljällä yhteisellä alueella on kyse vastavuoroisuudesta;
12. korostaa energian toimitusvarmuuden merkitystä ja tähdentää, että luonnonvarojen toimituksia ei saisi käyttää politiikan välineenä; korostaa energia-alan yhteistyön molemminpuolista merkitystä, koska se on antaa mahdollisuuden jatkaa kaupallista ja taloudellista yhteistyötä vapailla ja avoimilla markkinoilla ottaen täysin huomioon EU:n tarve monipuolistaa energian siirtokanavia ja energian tarjoajia; korostaa, että tällaisen yhteistyön olisi perustuttava keskinäisen riippuvuuden ja avoimuuden periaatteisiin sekä yhdenvertaiseen markkinoille pääsyyn, infrastruktuurien käytettävyyteen ja investointimahdollisuuksiin; kehottaa varmistamaan, että EU:n ja Venäjän välinen energiayhteistyö, kolmas energiapaketti mukaan luettuna, perustuu vankasti sisämarkkinoiden periaatteille, erityisesti mitä tulee kolmansien osapuolten pääsyyn verkkoihin, sekä Euroopan energiaperuskirjaan; on vakuuttunut siitä, että mikäli Venäjä hyväksyisi Euroopan energiaperuskirjan periaatteet täysimääräisesti, tämä edistäisi molemminpuolisesti kahdenvälisiä suhteita energia-alalla; kehottaa EU:ta ja Venäjää toimimaan läheisessä yhteistyössä raaka-aineiden ja harvinaisten maametallien – erityisesti niiden, joita pidetään kriittisinä – saatavuutta koskevissa kysymyksissä ja vaatii noudattamaan kansainvälisiä sääntöjä ja erityisesti WTO:n sääntöjä;
13. kehottaa Venäjän federaatiota tehostamaan toimiaan ilmastonmuutoksen käsittelemiseksi; kehottaa Venäjää erityisesti asettamaan tavoitteen toiselle sitoutumisjaksolle ratifioimalla ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjaan tehdyn Dohan tarkistuksen;
14. toistaa olevansa sitoutunut pitkän aikavälin tavoitteeseen viisumittomasta matkustamisesta EU:n ja Venäjän välillä, joka saavutetaan asteittain etenevillä asiasisältöön ja käytännön edistymiseen keskittyvillä toimilla; panee merkille, että neuvottelut viisumikäytäntöjen helpottamista koskevasta sopimuksesta ovat parhaillaan

käynnissä ja että viisumiton lyhytaikaista matkustamista koskevien yhteisten toimien täytäntöönpano on käynnissä; on huolissaan suunnitelmista sisällyttää suuri joukko niin sanotulla ”virkamatkapassilla” matkustavia Venäjän virkamiehiä viisumikäytäntöjen helpottamista koskevaan sopimukseen;

15. ilmaisee huolensa Venäjän federaation tapahtumista ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja suojelemisen sekä yhteisesti sovittujen demokratian periaatteiden, sääntöjen ja menettelyjen noudattamisen osalta, erityisesti ulkomaisten toimijoiden, HBLT-ihmisten vastaisen lainsäädännön, herjauksen uudelleenkriminalisoinnin, valtiopetoslainsäädännön ja julkisia mielenosoituksia säätelevän lainsäädännön suhteen; vaatii Venäjää pitäytymään kansainvälisissä velvoitteissaan Euroopan neuvoston jäsenenä;
16. pitää myönteisenä viimeaikaisia armahduksia ja korostaa, että selkeä ja luotettava yhteisymmärrys perusvapauksista, ihmisoikeuksista ja oikeusvaltiosta auttavat strategisen kumppanuutemme etenemistä; tähdentää, että riippumaton, puolueeton ja tehokas oikeusjärjestelmä on keskeinen osa oikeusvaltiota, ja se auttaa osaltaan kehittämään luotettavaa ja vakaata liiketoimintaympäristöä ja investoinneille suotuisaa ilmapiiriä;
17. toistaa huolensa siitä, että yleinen ihmisoikeustilanne on edelleen heikentynyt Venäjällä ja että EU:n ja Venäjän välisten ihmisoikeusneuvottelujen yksityiskohtia ei ole saatu kehitettyä; pitää valitettavana erityisesti sitä, että tästä vuoropuhelusta on tullut prosessi sen sijaan, että siitä olisi kehittynyt menetelmä mitattavien ja konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi; korostaa jälleen, että on välttämätöntä sisällyttää näihin ihmisoikeusneuvotteluihin julkisia edistyksen indikaattoreita, parantaa vuoropuhelumenettelyjä, kuten neuvottelujen järjestämispaikan vuorottelu, venäläisten kansalaisjärjestöjen ja Venäjän viranomaisten vuorovaikutuksen parantaminen prosessissa ja Venäjän valtuuskunnan kokoonpano, sekä esittää julkisia arvioita edistymisestä EU:n ja Venäjän huippukokousten yhteydessä ja kumppanusneuvoston kokousten jälkeen;
18. kehottaa Venäjää kumoamaan kokonaisuudessaan liittovaltion lainsäädännön ”ei-perinteisiä sukupuolisuhteita koskevasta propagandasta” ja vastaavat propagandan vastaiset lait, jotka rajoittavat ihmisoikeuksia sekä ilmaisun- ja kokoontumisvapautta sukupuolisen suuntautumisen ja sukupuoli-identiteetin osalta; ilmaisee vakavan huolensa näiden lakien kielteisistä seurauksista yhteiskunnassa, jossa sukupuolisten vähemmistöjen edustajiin kohdistuva syrjintä ja väkivalta ovat lisääntymässä; kehottaa EU:n edustustoa lisäämään tukeaan HLBT-ihmisten ihmisoikeuksia puolustaville aktivisteille asiaankuuluvien suuntaviivojen mukaisesti;
19. toistaa kehotuksensa komissiolle tehostaa demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen (EIDHR) ja kansalaisjärjestöjä ja paikallisviranomaisia koskevan rahoitusvälineen (CSO-LA) meneillään olevan ohjelmoinnin yhteydessä merkittävästi sorretulle kansalaisyhteiskunnalle antamaansa apua kaksinkertaistamalla maalle osoittamansa määrärahat;
20. korostaa, että poliittisen vuoropuhelun säännölliset tapaamiset, joissa käsitellään ulkopoliittikan kysymysten koko kirjoa, ovat olennainen osa EU:n ja Venäjän suhteita; katsoo, että YK:n turvallisuusneuvoston pysyvänä jäsenenä Venäjän on kannettava vastuunsa kansainvälisissä kriiseissä; kehottaa Venäjää soveltamaan hyvin rakentavaa lähestymistapaa Syyriaa koskevaan Geneve II -konferenssiin, jossa pyritään löytämään poliittinen ratkaisu konfliktiin; suhtautuu myönteisesti Venäjän, Yhdysvaltojen ja kansainvälisen yhteisön yhdessä toteuttamiin toimiin YK:n turvallisuusneuvoston

päätöslauselman hyväksymiseksi koskien Syyrian kemiallisten aseiden hävittämistä ja Geneve II -neuvottelujen käynnistämistä;

21. pitää erityisen tärkeänä Venäjän kanssa käytävää maailmanlaajuisia kysymyksiä koskevaa vuoropuhelua ja yhteistyötä, jossa on tuloksekkaasti käsitelty Afganistanin, Lähi-idän kvartetin toiminnan ja Afrikan sarven merirosvojen torjunnan kaltaisia kysymyksiä; kannustaa syventämään ja lujittamaan tätä yhteistyötä, jotta Iranin ydinvoimaohjelman suhteen saataisiin aikaan yhteisiä toimia;
22. kehottaa Venäjää perumaan Georgiasta erilleen joutuneiden alueiden (Abhasia ja Tskhinvalin alue/Etelä-Ossetia) tunnustamisen; tuomitsee voimakkaasti Abhasian ja Tskhinvalin alueen/Etelä-Ossetian rajojen määrittelyn, mikä johti miehitettyjen alueiden pinta-alan kasvamiseen Georgian kustannuksella; kehottaa Georgiaa ja Venäjää käynnistämään ennakkoehdoitta suorat neuvottelut monista aiheista siten, että niissä toimii tarvittaessa välittäjänä kummankin hyväksymä kolmas osapuoli, ja että tämä täydentää muttei korvaa nykyistä Geneven prosessia;
23. kehottaa Venäjän federaatiota huolehtimaan vuonna 1996 Euroopan neuvostossa antamistaan sitoumuksista, jotka vaikuttivat Etyjin huippukokousten päätöksiin (Istanbulissa 1999 ja Portossa 2002) venäläisten joukkojen ja aseiden vetämisestä pois Moldovan alueelta; ilmaisee huolensa tässä asiassa saavutetusta olemattomasta edistyksestä; tähdentää, että kaikki 5+2 -neuvottelujen osapuolet ovat sitoutuneet ratkaisemaan konfliktin Moldovan tasavallan rajojen koskemattomuuden pohjalta; kehottaa Venäjää omaksumaankin rakentavan roolin pyrkimyksissä ratkaista Vuoristo-Karabahin ongelma Minskin ryhmän puitteissa;
24. katsoo, että tarvitaan uusia pyrkimyksiä EU:n ja Venäjän välisen yhteistyön ja vuoropuhelun edistämiseksi alueellisen turvallisuuden osalta, mukaan luettuna naapurimaiden pitkittyneiden konfliktien ratkaiseminen;
25. painottaa, että on tärkeää edistää EU:n ja Venäjän välistä vuoropuhelua kulttuurin alalla sekä toistensa historian ja kulttuuriperinnön tuntemista; kannustaa opiskelijoiden, opettajien, professorien ja tutkijoiden liikkuvuutta, jotta ihmisten olisi helpompi kohdata toisiaan, mikä olisi näkyvä ja konkreettinen osoitus kestävästä kumppanuudesta, joka pitkällä tähtäimellä johtaa yhteisiin arvoihin;
26. pyytää Venäjän viranomaisia suostumaan yhteistyöhön Venäjän arkistojen avaamisessa, jotta tutkijat voivat tutustua niihin ja jotta asiaan liittyvät asiakirjat voidaan julkistaa, mukaan luettuna 70 vuotta sitten tuhansia Unkarin juutalaisia joukkomurhalta pelastanutta Raoul Wallenbergia koskevat asiakirjat;
27. pitää myönteisenä EU:n ja Venäjän parlamentaarisen yhteistyövaliokunnan työtä kahden parlamentaarisen toimielimen välisen yhteistyön ja jatkuvan vuoropuhelun kehittäjänä;
28. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, itäisten kumppanimaiden hallituksille ja parlamenteille, Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille, Euroopan neuvostolle ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.